

Sygn. akt XXIII Gz 515/18

POSTANOWIENIE

Dnia 7 czerwca 2018 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie, XXIII Wydział Gospodarczy Odwoławczy

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Tomasz Szczurowski

Sędziowie: SO Anna Gałas (spr.)

SO Magdalena Nałęcz

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 7 czerwca 2018 r. w Warszawie

sprawy z powództwa (...) spółki akcyjnej w W.

przeciwko **R. G.**

o zapłatę

na skutek zażalenia pozwanego

od postanowienia Sądu Rejonowego dla m.st. Warszawy w Warszawie

z dnia 6 lutego 2018 r. sygn. akt XVII GC 1506/17

postanawia:

I. zmienić zaskarżone postanowienie i uchylić całą treść punktu 1.;

II. oddalić zażalenie w pozostałym zakresie,

III. zasądzić od (...) spółki akcyjnej w W. na rzecz R. G. 573,44 zł (pięćset siedemdziesiąt trzy złote czterdzieści cztery grosze) tytułem kosztów postępowania zażaleniowego.

SSO Anna Gałas SSO Tomasz Szczurowski SSO Magdalena Nałęcz

Sygn. akt XXIII Gz 515/18

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 6 lutego 2018 r. Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy w Warszawie uzupełnił postanowienie tego Sądu z dnia 12 grudnia 2017 r. w ten sposób, że zasądził od pozwanego R. G. na rzecz powoda (...) spółki akcyjnej w W. 6 959,50 zł tytułem zwrotu kosztów procesu (pkt 1.) oraz oddalił wniosek pozwanego o przyznanie kosztów procesu (pkt 2.)

W uzasadnieniu postanowienia Sąd Rejonowy, jako podstawę do uzupełnienia postanowienia z dnia 12 grudnia 2017 r. podał pismo pozwanego z dnia 12 stycznia 2018 r. oraz wskazał na art. 351 § 1 k.p.c., w sytuacji gdy strona skutecznie zgłosiła wniosek o uzupełnienie orzeczenia. Odnosząc się do podstaw orzeczenia o oddaleniu wniosku pozwanego o zasądzenie kosztów Sąd Rejonowy wskazał, że powód wykazał, że cofnięcie pozwu nastąpiło dopiero na skutek spełnienia świadczenia przez pozwanego a zatem pozwanego należało uznać za przegrywającego.

Zażalenia na to postanowienie wniosła strona pozwana zaskarżając postanowienie w całości. Zaskarżonemu postanowieniu zarzucono:

1) błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę zaskarżonego postanowienia, poprzez błędne uznanie, że pełnomocnik pozwanego pismem z dnia 12 stycznia 2018 r. (data stempla pocztowego) wniósł o uzupełnienie przez Sąd postanowienia z dnia 12 grudnia 2017 r., podczas gdy ww. pismo pełnomocnika pozwanego stanowi wniosek o przyznanie kosztów postępowania w trybie art. 203 § 3 k.p.c.,

co skutkowało:

- naruszeniem przepisu art. 351 § 1 k.p.c. w zw. z art. 361 k.p.c. poprzez jego bezpodstawne zastosowanie i uzupełnienia postanowienia z dnia 12 grudnia o umorzeniu postępowania o koszty na rzecz powoda, mimo braku jakiegokolwiek wniosku strony powodowej o uzupełnienie ww. postanowienia i w konsekwencji wydanie zaskarżonego postanowienia z urzędu, podczas gdy uzupełnienie postanowienia może nastąpić wyłącznie na wniosek strony, nigdy z urzędu,

- naruszeniem przepisu art. 203 § 3 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie w sytuacji gdy zostały spełnione przesłanki w nim wskazane do przyznania od powoda na rzecz pozwanego część kosztów postępowania;

2) nierozpoznanie wniosku pozwanego w trybie art. 203 § 3 k.p.c. i w konsekwencji bezpodstawnym oddaleniem wniosku pozwanego o przyznanie kosztów procesu, mimo braku merytorycznego rozstrzygnięcia w tym przedmiocie.

Podnosząc te zarzuty strona skarżąca wniosła o uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości oraz rozpoznanie wniosku pełnomocnika pozwanego z dnia 12 stycznia 2018 r. o przyznanie kosztów i przyznanie pozwanemu od powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, a także zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania zażaleniowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie okazało się zasadne w części.

Rozstrzygnięcie zawarte w pkt 1 zaskarżonego postanowienia nie jest prawidłowe a argumentacja zawarta w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia nie zasługuje na aprobatę. Natomiast rozstrzygnięcia zawarte w pkt 2 postanowienia winno się ostać.

Wedle art. 351 § 1 k.p.c. strona może w ciągu dwóch tygodni od ogłoszenia wyroku, a gdy doręczenie wyroku następuje z urzędu - od jego doręczenia, zgłosić wniosek o uzupełnienie wyroku, jeżeli sąd nie orzekł o całości żądania, o natychmiastowej wykonalności albo nie zamieścił w wyroku dodatkowego orzeczenia, które według przepisów ustawy powinien był zamieścić z urzędu. Odpowiednio dotyczy to postanowienia (art. 361 k.p.c.). Dokonanie takiej korekty orzeczenia może nastąpić tylko z inicjatywy stron. Sąd nie ma żadnego uprawnienia procesowego do uzupełnienia własnego orzeczenia, nawet gdyby zasadność takiego uzupełnienia dostrzegał. Uzupełnienie wyroku (postanowienia) może być tylko efektem odpowiedniego wniosku strony, która konkretnego uzupełnienia żąda.

Jak wynika bezsprzecznie z akt sprawy Sąd Rejonowy postanowieniem z dnia 12 grudnia 2017 r. umorzył postępowanie i zwrócił powodowi połowę uiszczonej opłaty od pozwu. Orzeczenie zapadło zasadniczo z powodu cofnięcia pozwu. Sąd Rejonowy w tym postanowieniu z pewnością nie orzekł o kosztach procesu. Jednocześnie nie ma żadnej wątpliwości, że powód nie złożył wniosku o uzupełnienie ww. postanowienia o rozstrzygnięcie o kosztach procesu. Wniosku takiego nie złożył także pozwany. Należy zgodzić się ze skarżącym, że jego pismo z dnia 12 stycznia 2018 r. (k. 121) nie jest takim wnioskiem. Jak wynika z jego treści, pismo stanowi jasny wniosek o przyznanie kosztów zgodnie z art. 203 § 3 k.p.c. i w tym właśnie kontekście wprost odnosi się do cofnięcia pozwu. Nie ma w nim mowy o wydanym postanowieniu z dnia 12 grudnia 2017 r., nie ma nic o braku w wymienionym postanowieniu orzeczenia o kosztach, brak też minimalnej nawet wzmianki, która wskazywałaby na wniosek złożony w trybie art. 351 § 1 k.p.c. Zupełnie niedopuszczalne było stwierdzenie Sądu Rejonowego, że wymienionym pismem pełnomocnik pozwanego wniósł o uzupełnienie przez Sąd

postanowienia z dnia 12 grudnia 2017 r. poprzez zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Reasumując tę kwestię, w sprawie żadna ze stron nie złożyła wniosku o uzupełnienie postanowienia z dnia 12 grudnia 2017 r. o orzeczenie o kosztach procesu, a zatem nie zaistniały podstawy faktyczne i prawne do orzeczenia o uzupełnieniu o treści, jak w pkt 1. zaskarżonego postanowienia. Sąd Rejonowy w powyższym zakresie zarówno błędnie ustalił stan faktyczny, jak i naruszył art. 351 § 1 k.p.c.

Mając powyższe na względzie, Sąd Okręgowy postanowił zmienić zaskarżone postanowienie i uchylić treść pkt 1., o czym orzeczono jak w pkt I. na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c.

Prawidłowo natomiast Sąd Rejonowy, powołując się na art. 98 k.p.c. w zw. z art. 203 § 3 k.p.c. oddalił wniosek pozwanego o przyznanie kosztów procesu, wobec cofnięcia pozwu w zakresie dochodzonego roszczenia, gdy pozwany zadośćuczynił wszystkim żądaniom powoda dopiero po wniesieniu pozwu.

W ocenie Sądu Okręgowego oświadczenie procesowe profesjonalnego pełnomocnika powoda zawarte w jego piśmie z dnia 6 grudnia 2017 r. odnośnie daty i okoliczności zapłaty przez pozwanego jawią się, jako zgodne z rzeczywistym stanem i nie ma powodów do odmowy im wiarygodności, w szczególności wobec braku odmiennego stanowiska pozwanego a co więcej wobec nawet braku podniesienia przez pozwanego argumentów dotyczących braku aktualności żądań powoda w chwili wytoczenia powództwa. Już tylko daty zapłaty kwot stanowiących kwotę główną żądania wskazują, że uiszczono je kilka miesięcy po wniesieniu pozwu, co więcej po wcześniejszym wezwaniu do zapłaty. To oznacza, że decyzja powoda o cofnięciu pozwu była efektem tego, że na skutek pozwu pozwany dopiero zrealizował roszczenia powoda. To oznacza, że wystąpienie z powództwem było zasadne i usprawiedliwione okolicznościami poszukiwania ochrony prawnej.

Nie ma sporu w doktrynie i orzecznictwie, co do tego, że regulacja dotycząca zasad zwrotu kosztów procesu jest ujęta w art. 98 k.p.c. Zapłata przez pozwanego w toku postępowania objętych powództwem należności skutkuje uznaniem go za przegrywającego proces, z konsekwencjami, o jakich mowa w art. 98 § 1 i 3 k.p.c., również w części dotyczącej zaspokojonego w ten sposób roszczenia, jeżeli tylko było ono wymagalne w dacie wniesienia pozwu (por. np. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 20 sierpnia 1979 r. w spr. I CZ 92/79, oraz z dnia 6 listopada 1984 r. w spr. IV CZ 196/84, czy wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 3 kwietnia 2013 r., I ACa 151/13). W orzecznictwie przyjmuje się, że w wypadku cofnięcia pozwu obowiązek zwrotu kosztów procesu na rzecz pozwanego, na jego żądanie, obciąża powoda bez względu na przyczynę cofnięcia. Jednakże dopuszczalne jest odstępstwo od tej zasady w sytuacji, gdy powód wykaże, że wystąpienie z powództwem było niezbędne dla celowego dochodzenia praw lub celowej obrony, z uwzględnieniem okoliczności istniejących w dacie wytoczenia pozwu. Dotyczy to zwłaszcza sytuacji, gdy cofnięcie pozwu jest konsekwencją zaspokojenia przez pozwanego wymagalnego w chwili wytoczenia powództwa roszczenia powoda. W rozumieniu przepisów o kosztach procesu (art. 98 k.p.c.) pozwanego należy uznać wówczas za stronę przegrywającą sprawę (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 kwietnia 2012 r., II CZ 208/11, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 lutego 2012 r., V CZ 109/11, niepubl., postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 marca 2013 r., IV CZ 8/13). Tak sytuacja z pewnością miała miejsce w niniejszej sprawie. Zasadność i niezbędność wytoczenia powództwa nie budzi wątpliwości. Czynność procesowa powoda – cofnięcie pozwu zaś nie była następstwem odstąpienia od dochodzenia należności na drodze sądowej, ale konsekwencją zapłaty przez pozwanego całej należności, po wytoczeniu powództwa. Pozwany zatem w rozumieniu art. 98 k.p.c. jest stroną przegrywającą. Dlatego jego żądanie oparte o treść art. 203 § 3 k.p.c. nie mogło być uwzględnione i podlegało oddaleniu, jak orzekł Sąd Rejonowy

Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy oddalił zażalenie w pozostałym zakresie, jako bezzasadne stosownie do treści art. 385 k.p.c. w związku z art. 397 § 2 k.p.c.

Orzeczenie o kosztach postępowania zażaleniowego ma swoją podstawę w treści art. 100 k.p.c., ponieważ pozwany wygrał postępowanie zażaleniowe w części, odpowiednio w 56% wobec całości wartości przedmiotu zaskarżenia. W takim też stosunku powód winien mu zwrócić koszty postępowania zażaleniowego, w którym to powód nie podjął

żadnych czynności. Pozwany poniósł koszt opłaty od zażalenia (124 zł) oraz koszt wynagrodzenia pełnomocnika 900,00 zł obliczonego zgodnie z § 2 pkt 5 w zw. z § 10 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie; w sumie 1.024,00 zł. $0.56 = 573,44$ zł. Sąd Okręgowy zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 573,44 zł (1.024,00 zł. 0.56) tytułem stosunkowo rozliczonych kosztów postępowania zażaleniowego.

SSO Anna Gałas SSO Tomasz Szczurowski SSO Magdalena Nałęcz